МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

КАФЕДРА ДИЗАЙНУ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА
У СПІВПРАЦІ З
КАФЕДРОЮ МІСЬКОГО ДИЗАЙНУ ТА ПЛАНУВАННЯ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДАРМШТАДТА

16 квітня 2024 року

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

IX НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Теорія і практика формування розвитку дизайну архітектурного середовища: проблеми відновлення архітектурного міського середовища в Україні»

Київ 2024

УДК 72.01; 728.012

Редакційна колегія:
В. А. Щурова, кандидат архітектури, доцент; Ю.С. Рябець, кандидат архітектури, доцент; В.В. Сало, асистент

Відповідальний за випуск: В.О. Тімохін, доктор архітектури, професор

Рекомендовано до видання за результатами підсумкового засідання конференції від 16 квітня 2024 р.

В авторській редакції.

Теорія і практика формування розвитку дизайну архітектурного середовища: проблеми відновлення архітектурного міського середовища в Україні: матеріали науково-практичної конференції, присвяченої співпраці кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури з кафедрою міського дизайну та планування Технічного університету Дармштадта (16 квітня 2024 року, м. Київ). – Київ: КНУБА, 2024. – 53 с.

Мета конференції полягає у визначенні проблем і методів відновлення і розвитку архітектурно-містобудівного середовища в Україні та шляхів сталого розвитку сучасної архітектурно-містобудівної теорії і практики в контексті наукової та освітньої діяльності кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури і кафедри міського дизайну та планування Технічного університету Дармштадта. Розглянуто такі питання: проблеми сталого розвитку архітектурного і міського середовища; становлення і розвиток дизайну архітектурного середовища; сучасні теорії і методики середовищного проєктування.

© КНУБА, 2024

ВСТУПНЕ СЛОВО

За останні роки значно розширилася кількість проведення Міжнародних конференцій, на корпоративні пошти науково-викладацького персоналу КНУБА розсилаються запрошення з інших університетів, навчальних та наукових закладів зарубіжних країн. Але разом з тим зростає потреба у проведенні кафедральних конференцій для студентів, аспірантів та викладачів окремих підрозділів архітектурного факультету для аспірантів і докторантів, котрі готуються для захисту дисертацій, а також кафедральні презентації науково-методичних видань викладачів, круглі столи тощо. На кафедрі дизайну архітектурного середовища з 2016 року щорічно проводяться науково-практичні конференції, де студенти, аспіранти і викладачі звітують про результати своїх наукових досліджень. Також позитивним є те, що рік від року в кафедральній конференції приймали участь гості з інших кафедр та університетів Києва і України. Особливе зацікавлення викликала міжкафедральна конференція, організована двома кафедрами архітектурного факультету – дизайну архітектурного середовища і теорії архітектури – на честь їх 30-річного ювілею та 90-річного ювілею нашого університету у 2020 році.

Цьогорічна наукова-практична конференція організована в рамках першого знайомства та планів щодо подальшої співпраці кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури з кафедрою міського дизайну та планування Технічного університету Дармштадта. Назва конференції відповідає науковій тематиці кафедри ДАС КНУБА (д.р. №0123U102032) – «Теорія і практика формування розвитку дизайну архітектурного середовища: проблеми відновлення архітектурного міського середовища в Україні».

Амбасадором стала д. арх., проф. Ірина Булах, професор кафедри дизайну архітектурного середовища, Київського національного університету будівництва і архітектури (Україна), яка знайшла прихисток від війни як гостьовий професор кафедри міського дизайну та планування, Технічного університету Дармштадта (Німеччина). Вона переклала з німецької мови вітальні промови наступних учасників:

- м. н. Ицянь Бенджамин (науковий співробітник кафедри міського дизайну та планування, Технічний університет Дармштадта, Німеччина)

- д. інж. Йоахім Шульце (науковий співробітник кафедри міського

дизайну та планування, Технічний університет Дармштадта, Німеччина)

- м. н., дипл. інж. Нурдін Лабіді (Науковий співробітник кафедри міського дизайну та планування, Технічний університет Дармштадта, Німеччина).

Також для зарубіжних учасників Ірина Валеріївна переклала українські привітання д. арх., проф. Віктора Тімохіна, завідувача кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури і оргкомітету конференції.

Оргкомітет вважає, що широке коло питань, серед яких виділяються проблеми і перспективи формування розвитку дизайну архітектурного середовища; сучасні тенденції у використанні відновлювальних ресурсів присвячені пошукам рішення проблеми відновлення архітектурного міського середовища в Україні.

Оргкомітет вдячний всім учасникам конференції, які представили тези доповідей, і сподівається на подальшу співпрацю з кафедрою міського дизайну та планування, Технічного університету Дармштадта та проведення ювілейної X Науково-практичної конференції у міжнародному форматі.

З повагою,
оргкомітет

УДК 378. 72.01/.05

Віктор Олександрович Тімохін,
доктор архітектури, професор,
завідувач кафедрою дизайну архітектурного середовища,
E-mail: timokhin.vo@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-0559-4384
Київський національний університет будівництва і архітектури

ЗАДАЧІ РЕФОРМАТУВАННЯ ДИПЛОМНИХ РОБІТ ВИПУСКНИКІВ КАФЕДРИ ДАС У ВОЄННИЙ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОДИ

Разом з країною кафедра ДАС, її викладачі та інженери, аспіранти та студенти пережили і переживають складні пандемічні та воєнні часи, які обумовили зміни в науковій і навчально-методичній роботі. Адаптація до цих змін потребувала зміни у форматі та переорієнтацію магістерських і бакалаврських випускових робіт на військові рейки. У цих роботах особливої актуальності набули проєкти з відновлення зруйнованих війною архітектурних об’єктів.

Серед них: бакалаврські дипломні проекти для відновлення громадських споруд м. Ірпінь, магістерські проєкти для Миколаєва, Гостомеля, Бучі, Бородянки, Макарова та Бишева. Сьогодні тенденція до впровадження воєнної тематики в освітні програми підготовки бакалаврів та магістрів архітектури набуває домінуючого характеру. Цій досвід та участь студентів у міжнародних та республіканських конкурсах з відновлення зруйнованого міського середовища свідчить про новий формат і нові задачі організації дипломного проєктування на 4 і 6 курсах.

На перший план висувається задача оновлення тематики бакалаврських і магістерських робіт, спрямованих на вирішення проблем відновлення. Їх конкретизація повинна узгоджуватись з вимогами мешканців громад, їх архітекторів, а також з організаторами конкурсів. У цьому аспекті важливим завданням стає узгодження термінів проєктування, а також врахування особливостей відновлення історичних зон, зруйнованих пам’яток архітектури, вимог цивільної оборони тощо. Наступним завданням слід визнати необхідність більш активного включення магістерських і аспірантських робіт в розробку науково-дослідної теми кафедри «Проблеми і методи відновлення і розвитку архітектурно-містобудівного середовища в Україні. (д.р.№0123U102032).

Ще одним важливим завданням стає потреба в інтенсифікації

пошукового проєктування, зорієнтованого на перспективи відновлення в післявоєнний час. З цих позицій значної актуальності набувають інноваційні методи концептуального, контекстуального та жанрового архітектурно-містобудівного проєктування, які розроблені викладачами кафедри ДАС. Найважливішим завданням стає співробітництво між випускаючими кафедрами архітектурного факультету у створенні інформаційного науково-проєктного банку пропозицій щодо відновлення зруйнованого війною середовища українських міст, сел і селищ. Комплексне вирішення цих задач, підкріплене оновленим методичним фондом, наблизить нашу перемогу.

УДК 7.012 : 711.58

Валентин Васильович Самойлович,
професор кафедри дизайну середовища
E-mail: valentin4985@gmail.com, ORCID 0000-0002-7064-3357
КДАДПМІД ім. М. Бойчука

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО ЖИТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА ПРИ ВІДНОВЛЕННІ МІСТ УКРАЇНИ

Екологічний підхід по створенню здорового середовища життєдіяльності забезпечує чистоту повітря, води та землі, що необхідно для підтримки фізичного здоров’я людини. Проте, як показали численні дослідження, стан здоров’я мешканців міст залежить також від дизайну середовища – будинків, вулиць, місць відпочинку тощо. Цей підхід отримав назву салютогенний дизайн, який створює особливе середовище, що знижує тривожність і генерує відчуття добробуту, гармонії, щастя, що сприяє збереженню здоров'я людини і надихало її до активного і здорового життя. До складу житлового середовища входять комфортні житлові приміщення, будинок та прилегла територія, а також міське природне середовище, транспортна система житлового району, районна інфраструктура та інше. За даними Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я (ВООЗ) на здоров'я людини впливають чотири групи факторів у співвідношенні: медичне забезпечення – 8-10%; генетичні фактори – 18-20%; стан довкілля – 20%; умови та спосіб життя – 50-55%. Як бачимо, домінуюче значення має спосіб життя, тому ВООЗ констатувала, що боротьба за здоров’я має вестися там, де людина проводить більшу частину часу: вдома, на роботі, у школах,

держустановах та інших місцях її постійного перебування. Відповідно до цього підходу основна стратегія у збереженні здоров'я нації – не лікування, а профілактика захворювань за рахунок створення сприятливого середовища для здорового способу життя. Продумана організація простору мотивує людей на піші прогулянки, їзду на велосипеді, спортивні ігри та інше. Високий рівень озеленення також стимулює фізичну активність, тим самим забезпечуючи додаткову профілактику захворювань і зміцнення здоров'я. У доповіді детальніше розглянуті наведені принципи салютогенного дизайну житлового середовища.

УДК 712: 464.2

Вікторія Анатоліївна Щурова,
кандидат архітектури,
доцент кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail:shchurova.va@ knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-8468-3280
Софія Вікторівна Шрамко,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail:shramko_sv@knuba.edu.ua,
Київський національний університет будівництва і архітектури

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ЛАНДШАФТНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ПОСТРАЖДАЛИХ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ

Війна в Україні стала поворотним моментом в історії нашої країни. Вона не просто перетворила на руїни міста та села, а й завдала непоправної шкоди здоров'ю мільйонів людей. Ті, хто безпосередньо брав участь у бойових діях, хто втратив домівки, рідних та близьких, хто пережив жахіття окупації або бомбардувань – всі вони потребують особливої уваги та підтримки. Прогнози Міністерства охорони здоров'я України не втішні: на 10 – 15 років після завершення війни прогнозується зростання потреби й у психологічній реабілітації. Одужання після фізичних травм – це лише перший крок на довгому шляху повернення до повноцінного життя. Саме тому одним з пріоритетів післявоєнної відбудови України має стати створення ефективної системи реабілітації, здатної допомогти постраждалим подолати наслідки пережитого та повернутися до активного життя.

Досвід досліджень останніх десятиріч показує, що питання впровадження безбар'єрного середовища не вщухає, а навпаки проявляється все чіткіше. Кожний фахівець має вирішувати цю проблему комплексно, належними засобами. Одним із дієвих інструментів такої реабілітації для ландшафтних дизайнерів статє ландшафтне середовище. Спеціально спроєктовані парки, в тому числі парки відчуттів та сенсорні, здатні допомогти людям відновити фізичне та психічне здоров'я, зняти стрес, покращити настрій та відчути єднання з природою. Ці простори можуть сприяти соціальній інтеграції та покращенню якості життя населення. Це дозволить їм брати активну участь у громадському житті, займатися різноманітними видами діяльності та насолоджуватися повним спектром можливостей, які надає міське середовище.

Наразі йде підготовка території психіатричної лікарні Павлова під терапевтичний сад. Автор та продюсер проєкту – Мікаель Колвілл-Андерсон, данський містопланувальник і дизайнер. Він реалізує проєкт терапевтичного саду у скандинавському стилі для лікування ментальних травм. До такої діяльності охоче приєднуються волонтери та громадські ініціативи, що свідчить про небайдужість мешканців міста до його розвитку та емпатію альтруїстів.

Серед сенсорних садів слід виділити Magneten Sensory Garden у Фредеріксбері для людей з особливими потребами. Як супутній приклад парку відчуттів доцільно представити ландшафтну працю Жиля Клемана і Андре Прево – парк Сітроена в Парижі, в якому різноманітними композиційними засобами розроблено сценарій різнокольорових садів, які відповідають впливу та характеристикам різних планет і відповідних їм днів тижня. Впровадження неординарної корисної ідеї також виступатиме в ролі рятівної місії по збереженню Совських Ставків як унікальної екосистеми від корупційної схеми загарбницької забудови. Саме соціально значущі об'єкти та уважне ставлення до занедбаних ландшафтно-рекреаційних територій при залученні фахівців різних професій – нова базова ідеологія відновлення міського середовища.

Створення реабілітаційного середовища в Україні – це складне завдання, яке потребує спільних зусиль уряду, громадських організацій та самих людей з інвалідністю. Це завдання має стати пріоритетом для українського суспільства, адже від його вирішення залежить якість життя мільйонів людей.

УДК 624:728

Юлія Степанівна Рябець,
кандидат архітектури, доцент кафедри
дизайну архітектурного середовища,
E-mail: riabets.ius@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-0357-6422
Київський національний університет будівництва і архітектури

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МОДУЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

Ідея модульного індустріального будівництва, що з'явилася на початку XX століття та активно розвинулася в 1960-70 рр., не втратила своєї популярності та перспективності у світі до сьогодні. Модульне будівництво в Україні також набуває все більшої популярності і представлене переважно малоповерховою житловою архітектурою. Популярність будівель на основі модульного принципу будівництва пов'язане перш за все зі зниженням вартості будівництва таких будівель за рахунок індустріальності їх виготовлення та уніфікації конструктивних та планувальних елементів. Водночас, даний принцип має деякі переваги з точки зору екологічного впливу на довкілля та внеску архітектурних об'єктів в загальний вуглецевий слід.

Основними перевагами модульних будівель порівняно з традиційною архітектурою з точки зору впливу на довкілля є наступні: зменшення впливу на довкілля в процесі будівництва, можливість трансформації, повторного використання та зміни місцезнаходження, високий ступінь індустріальності виготовлення, використання в якості конструкційних елементів матеріалів вторинної переробки, застосування альтернативних джерел живлення та можливість автономності функціонування, використання енергоощадних технологій тощо.

Зменшення впливу на довкілля в процесі будівництва можливе завдяки, як правило, малоповерховій забудові та відсутності фундаментів у модульних будівель, або їх полегшена конструкція, а також короткі терміни будівництва – 4-6 місяців. Швидкість будівництва досягається завдяки індустріальності виготовлення: елементи виготовлені на заводі, але швидко зібрані на будівельному майданчику.

Модульні будівлі також мають потенціал до розвитку та трансформації в процесі експлуатації, як результат пристосування до змінюваних потреб споживачів. Це можливо завдяки принципу

модульності, що закладений в структурі цих будівель. Це може бути як планувальний модуль так і конструктивний, що дає можливість організовувати різні архітектурно-планувальні структури будівлі і приєднувати додаткові модулі за необхідності.

Значний потенціал модульні будівлі мають з точки зору застосування енергоощадних технологій та альтернативних джерел енергії, що дає можливість їх автономного функціонування.

Отже, будівлі різного функціонального призначення на основі модульного будівництва в Україні мають значний екологічний потенціал та можуть знизити вплив на довкілля порівняно з традиційною архітектурою.

УДК 72.01, 72.03, 72.04.03, 72.07

Валентина Олександрівна Праслова,
кандидат архітектури, доцент кафедри
дизайну архітектурного середовища
E-mail: praslova.vo@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-9342-6996
Київський національний університет будівництва і архітектури

ВУЛИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СУЧАСНИЙ НАПРЯМ ХУДОЖНЬОГО ПРОЄКТУВАННЯ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Вуличне мистецтво є не легалізованою формою сучасного мистецтва, розрахованою на осмислену комунікацію з глядачем і проблематізацію різних питань як мистецтва, так і міського простору. Його представники діють в міському середовищі, перетворюючи вулицю в експозиційний простір, що передбачає сприйняття роботи невідомого автора, результатом якого є внутрішній діалог глядача з художником. Є два різновиди художнього виразу на вулицях і міських просторах: графіті та стрітарт.

Графіті – субкультура розповсюдження свого ім’я на вулицях міст, при яких надписи та зображення наносяться фарбою чи вишкрябуються на поверхнях. Графіті має форму, але не має глибинного змісту. Для художників графіті діяльність часто є способом виразу ідей, протесту або привернення уваги громадськості до певних проблем, розширенням міського ландшафту. До робіт графіті відносяться бомбінг і тегінг. Бомбінг – це швидке нанесення малюнка в екстремальних умовах. Тегінг використовує рисунок простого підпису або символу, які є особистими маркерами художника. Городяни як глядачі вторинні, адже не знайомі з

правилами.

Стрітарт орієнтований на легалізацію, тому з'являється на фестивалях вуличного мистецтва, в галереях та музеях. Він поєднує такі медіуми, як мінімалізм, колаж, асамбляж, флюксус та концептуальне мистецтво. Цей мистецький напрям використовує різні прийоми та методи, зокрема наклейки, трафарети, плакати, просторові асамбляжі, інсталяції, соціальну скульптуру та неоредімейд. До класичних типів робіт стрітарту відносяться мурали. Вони є масштабними творами мистецтва, які наносяться на великі поверхні будівель або стін, мають заздалегідь визначену концепцію, тему або повідомлення. Їх створюють з метою зробити художній внесок у міський простір або передати певну інформацію. Особливість полягає в їх великому розмірі та видимості. Мурали мають глибинний зміст та завжди орієнтуються я на городян як на цільову аудиторію.

УДК 711.4-28

Наталія Юріївна Житкова
доцент кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: zhytkova.niu_2021@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-2755-7752
Київський національний університет будівництва і архітектури

РЕНОВАЦІЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА БУДІВЕЛЬ, ЯК ЗАСІБ ОНОВЛЕННЯ ТА ЕСТЕТИЗАЦІЇ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Постіндустріальний період розвитку суспільства визначальні головні питання економіки, пріоритетні завдання соціокультурного розвитку суспільства. У теперішній час в Україні ситуація має багатозначні виклики сучасності, які переутворювалися уявлення гармонійно – погодженого міського середовища, історично укладене місто втрачає свою автентичність активним та брутальним наступом суперсучасних багатоповерхівок; промислові підприємства, що здебільшого стали нерентабельними та первинно розташовані суміжно із сельбіщною зоною та утворили кризові зони. невизначене функціональне спрямування; естетично невиразна та занедбана, площа забудови, що забезпечує потужною інженерною інфраструктурою. Потужний матеріальний фонд перш за все, фізично стійкі корпуси промислових будівель – винесли на порядок денний складні питання для органів міського самоврядування та фахівців у галузі

архітектури та містобудування, – що роблять таким чином. На сьогоднішній день трагічні події військових дій в Україні надзвичайно загострили це питання. Зрозуміло, що шкірне окреме питання цієї складної та багатогранної проблеми вимагають комплексного підходу, зусиль великого кола фахівців, та зокрема, архітекторів. Враховуючи складність ситуації виникає доречне використання системного підходу для коректно обґрунтованої оцінки об’єкта дослідження та знаходження способу виконання завдання. Роботу такого роду було впроваджено В навчальному процесі на кафедрі дизайну архітектурного середовища КНУБА. Було впроваджено в розробку магістерських робіт реновацію промислових вузлів, якщо в роботі по реновації ДШК було поставлено завдання зробити культурно-громадський центр, то в інших об'єктах було б запропоновано зробити реабілітаційний центр.

Реновація як в першому так і в другому рішенні передбачає часткову реконструкцію перекриття промислових будівель. Запропоновані рішення надають функціонально доречні, економічно обґрунтовані рішення; пожвавлюють естетичні якості містобудівного середовища; утворюють новітні міські простори, в яких функціональна доречність знаходиться в гармонії та погодженості з архітектурою міського середовища. В цьому контексті уявляється доречним закцентувати увагу на сучасній тенденції освіти – перенесення наголосу на наукову спрямованість в роботі навчальних закладів про що свідчать роботи представлені на розгляд.

УДК 711.4-28

Володимир Васильович Желтовський
доцент кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: zheltovskyy.vv@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-7130-8289
Київський національний університет будівництва і архітектури

МІСТОБУДІВНІ ВИКЛИКИ, ЩО ВИНИКЛИ В РЕЗУЛЬТАТІ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ З РОСІЙСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИРІШЕННЯ

Повномасштабна війна виявила багато вад та недоліків існуючої практики містобудування та діючих містобудівних нормативів, причому на всіх рівнях: на загальнодержавному, обласному та місцевому (окремих населених пунктів).

В першу чергу на державному рівні треба коригувати Генеральну схему планування та розвитку України, змінивши радянську стратегічну доктрину стосовно потенційного ворога з заходу та розміщення стратегічних об'єктів промисловості, науки та оборони в східній частині держави.

Необхідно створювати великі, але доволі компактні агломерації, метрополіси, які буде простіше захищати ППО. Категорично виключити з територій, які підлягають під забудову ті, що потенційно затоплюються без глобальних гідрозахисних споруд. Необхідне розосередження промислових, інфраструктурних та інших стратегічних об'єктів. Необхідно збільшувати санітарні (безпекові) розриви між промисловими, інфраструктурними та іншими стратегічними об'єктами і житловими районами.

В довоєнні роки з'явилася практика ненормативного збільшення щільності забудови мікрорайонів, кварталів. При нормативній щільності для багатоповерхової забудови в 450 мешканців на гектар, щільність досягає 700 мешканців та більше. Необхідно зменшувати щільність житлової забудови в першу чергу на рівні планувальних та житлових районів. Під час розпланування їх території необхідно створювати мережу зелених насаджень тощо.

Неможна допускати і збільшення щільності в мікрорайонах, можливо навіть необхідно зменшити нормативні показники. Необхідне збільшення долі підземної урбанізації у всіх сферах містобудування. І в першу чергу це промислові, комунальні, транспортні та інші інфраструктурні об'єкти.

УДК 711(477)

Юрій Дмитрович Амосов,
Аспірант кафедри дизайну архітектурного середовища
Київський національний університет будівництва і архітектури
E-mail: amosov_yd-2022@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0003-0417-2400,
Наук. керівник: канд. арх., доц. О. С. Зінов'єва
E-mail: zinovieva.os@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-5453-2924
Київський національний університет будівництва і архітектури

ТИПОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ІМІТАЦІЙНА МОДЕЛЬ ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТИМЧАСОВИХ ПОСЕЛЕНЬ ДЛЯ ВПО

Анотація: виявлено типологічні особливості для групування тимчасових поселень та можливість їхнього розподілу по 4 групам за значенням містобудівних моделей. Визначено параметри структурної моделі тимчасових поселень та метод оцінки потенціалу до постійного розвитку для побудови імітаційної моделі планувальної організації тимчасової житлової структури.

Особлива увага приділяється виявленню рангу розміщення тимчасового поселення у системі розселення.

Ключові слова: тимчасові поселення, типологія, імітаційна модель, система розселення.

Актуальність дослідження визначається групуванням типологічних особливостей (містобудівних аспектів їхнього розташування, а також об'ємно-просторової та функціонально-планувальної організації) тимчасових поселень для ВПО, імітаційне моделювання тимчасової житлової структури в системі структурі розселення.

Формулювання цілей Аналіз світового та українського практичного досвіду планувальної організації тимчасових поселень (ТП). Типологічне групування ТП та їхній розподіл по 4 групам за значенням містобудівних моделей. Визначення параметрів структури ТП та побудова імітаційних моделей. Визначення оцінки потенціалу до постійного розвитку ТП.

Виклад матеріалу Огляд міжнародних загальних теоретичних досліджень показав зміну відношення до тимчасових поселень, як до відокремленого елементу середовища, а як наслідок необхідність застосування в їхній організації принципів міського планування, а також показав зміну визначення тимчасовості виходячи зі зростаючою тенденції розвитку тимчасових поселень до постійного стану.

Огляд міжнародних типологічних досліджень показав, що підходи до групування типів тимчасових житлових структур відрізняються виділенням різних головних чинників, які утворюють співзалежні зв'язки у класифікації об'єктів. Більшість типологій дослідників та організацій (Quarantelli (1982); Kronenburg (2014); Johnson (2010); Stocker (2021); формується на базі структурних характеристик житлового середовища та соціально-економічних аспектів не виходячи на рівень планування тимчасового поселення як елементу у містобудівній системі.

Типологічне групування оглянутих прикладів тимчасових поселень показало можливість розподілу планування тимчасового поселення по 4 групам за морфологією містобудівних моделей:

на мікрорівні (рівні міської забудови) – **Тип 1** - комплекс (до 500 осіб);
на мезорівні (рівні міської тканини) – **Тип 2** - квартал (до 1000 мешканців);
на макрорівні (рівні містобудівної системи) – **Тип 3** - мікрорайон (район) (понад 1000 мешканців);
на макрорівні (рівні системи розселення) – **Тип 4** - поселення (понад 10 тис. мешканців); що виступають окремим новим елементом у системі розселення.

Містобудівна наука виділяє 3 рівні системи розселення (СР): загальнодержавна; регіональна (у складі 3 − 4 групових СНМ і радіусом взаємозв'язків 160 − 200 км); групова система (у межах області й радіусом впливу міста-центру 80 − 120 км). У свою чергу групова система населених місць (ГСНМ) складається з територіально-просторових елементів 4 рівнів:

міжрайонна система розселення (СР), формується на базі 3 − 4 районних СР із радіусом обслуговування 60 − 80 км;

районна або локальна СР із радіусом 25 − 30 км;

кущова СР, що входить до складу районної системи розселення із радіусом 12 − 15 км;

первинна, з радіусом 5 − 7 км.

На кожному з цих рівнів можна визначити перспективні місця розвитку тимчасового поселення різної місткості та структури, що визначає ранг їхнього розміщення в системі розселення.

У своїй роботі М. С. Авдєєв виділяє 4 принципові варіанти розміщення нових елементів у існуючій структурі, що можна вважати доцільними для планування тимчасових поселень: використання вільних ділянок в межах існуючих поселень; освоєння вільних територій, прилеглих до існуючої забудови з розширенням меж існуючих поселень; освоєння вільних територій, прилеглих до існуючої забудови двох суміжних поселень з об'єднанням спільною межею; освоєння нових територій для створення окремих тимчасових поселень в системи розселення. З цих варіантів випливають наступні принципи взаємозв'язку з існуючими громадськими центрами: реконструкція та використання існуючих громадських центрів; розвиток та використання існуючих громадських центрів з розвитком міжквартальних громадських центрів ТП; формування та розвиток самостійного ядра громадського центру ТП зі збереженням взаємозв'язків з існуючим поселенням.

Зв'язок елементів структури тимчасового поселення та існуючих територіально-просторово елементів системи розселення можна описати на

базі демоекосистеми тимчасового поселення (ТП) "середовище-населення-діяльність" за Г. І. Лавриком, М. М. Дьоміним які об’єднують прямі і зворотні зв’язки. Середовище в моделі відображається як цілісна природно-техногенна система, а саме як 4 моделі: закрита структурна модель житлового компоненту ТП, та відкриті − структурна модель компоненту виробництва І роду (місця прикладання праці) ТП, структурна модель компоненту виробництва ІІ роду (культурно-побутове обслуговування та рекреація) ТП, структурна модель компоненту комунікації ТП.

Це дає можливість зробити припущення, що визначення потенціалу розвитку структури ТП до постійного елементу системи розселення можна записати як суму оцінки потенціалу різних компонентів середовища, населення та діяльності:

$$\text{Р тп} = \frac{\sum \text{Рн} * \text{SH Рн} + \sum \text{Рд} * \text{SH Рд} + \sum \text{P SH Рс} * \text{SH Рс})}{\text{ранг розміщення ТП у системі розселення}}$$

, де:

Ртп – потенціал розвитку структури ТП до постійного елементу системи розселення

Рн – потенціал населення

Рд – потенціал діяльності

Рс – потенціал середовища

SH Рн + SH Рд + *SH Рс - питома вага частки відповідного параметру в розрізі результуючого показника - Ртп (Потенціалу розвитку структури ТП

Наведена вище структурна модель та виведення її потенціалу розвитку до постійного елементу у системі розселення зумовили можливість виділення типів структури моделі ТП: моноцентричної структури (компактно, лінійно, концентрованої) поліцентричної, що є розосередженою, та мультицентричної структури інтегрованого типу (що обумовлює її використання у вже існуючому планувальному каркасі містобудівного середовища)

Ці типи структури можна розглянути на імітаційних моделях планувальної організації ТП, що побудовані на використанні на початкового структурно-планувального модулю: житлового кварталу на 500 осіб. Це зумовлено встановленням граничної нижньої рамки компактного розселення – 500 осіб, нижче цього числа пропонується використовувати методи дисперсного розселення ВПО.

Ці моделі поділені на три типи: моноцентричні (мережевого,

радіального, лінійного розвитку) поліцентричні, та мультицентричні (анархічні) моделі, що використовуються у структурі розвитку існуючого каркасу

Наведені імітаційні моделі, як комплексні об’єкти містобудування складаються з структурно-планувальних елементів: початкового модуля (житлового кварталу на 500 мешканців – 150м -150 м) комплексного елементу – житлового району (до 2000 мешканців), комплексну взаємодоповнюючих об’єктів культурно-побутового повсякденного обслуговування (в середині району), циклічних комунікаційних зв’язків району, та громадського ядра системи обслуговування поселення (з об’єктами періодичного обслуговування, місць прикладання праці, адміністративним центром) та елементів озеленення та рекреації.

Висновки:

Типологічне групування оглянутих прикладів тимчасових поселень виявило 4 основні групи:

на мікрорівні (рівні міської забудови) – **Тип 1** - комплекс (до 500 осіб);

на мезорівні (рівні міської тканини) – **Тип 2** - квартал (до 1000 мешканців);

на макрорівні (рівні містобудівної системи) – **Тип 3** - мікрорайон (район) (понад 1000 мешканців);

на макрорівні (рівні системи розселення) – **Тип 4** - поселення (понад 10 тис. мешканців); що виступають окремим новим елементом у системі розселення.

Аналіз розвитку тимчасових житлових структур (ТП) у системі розселення та побудова структурної моделі демоекосистеми ТП дозволили сформувати визначення потенціалу розвитку структури ТП до постійного елементу системи розселення, як суми бальної оцінки потенціалу середовища, населення, діяльності поділеною на ранг розміщення в системі розселення.

Побудова типів імітаційної моделі ТП на базі початкового структурно-планувального елементу – «кварталу» та концептуальних моделей (прототипів) дозволило вивести закономірності: чарункова структура з модулем 150х150 м з щільністю населення 227 л/га (брутто) найбільш задовольняє принципи впорядкованості та компактності планувальної організації ТП.

Взаємозалежності елементів структури ТП та їхні зв'язки з існуючими

елементами в системі розселення надалі дозволяють сформулювати принципи та методи архітектурно-планувальної організації на наступних етапах дослідження.

УДК 711, 712

А. М. Ховменець,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: khovmenets_am@knuba.edu.ua,
наук. керівник: д-р арх., проф. В. О. Тімохін
E-mail: timokhin.vo@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-0559-4384
Київський національний університет будівництва і архітектури

МЕТОДИ І ПРИЙОМИ ОЗЕЛЕНЕННЯ ЖИТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Проблематика озеленення житлового середовища полягає у вирішенні важливого завдання: забезпечити гармонійне поєднання естетичних, функціональних та екологічних аспектів. Озеленення житлового середовища відіграє важливу роль у створенні комфортного та здорового простору для мешканців. Для досягнення оптимального результату і врахування різноманітних вимог та умов, існують різні методи озеленення, серед яких композиційний, дендрологічний та функціонального зонування.

Композиційний метод озеленення базується на використанні художніх принципів для створення естетично збалансованих зон. Цей метод може бути реалізований через горизонтальну або вертикальну композицію, а також за допомогою використання художніх образів та колористики. Горизонтальна композиція передбачає створення зон різного призначення на рівні землі, тоді як вертикальна композиція використовує простір у висоту, залучаючи різні рівні розташування рослин.

Дендрологічний метод озеленення спрямований на вивчення та вибір рослин відповідно до їх типу та властивостей. Цей метод може бути реалізований шляхом класифікації насаджень за типом та їх характеристиками. Вибір рослин проводиться з урахуванням кліматичних умов, властивостей ґрунту та вимог щодо догляду.

Функціональне зонування рослинами передбачає використання рослин залежно від їх функціонального призначення. Цей метод може бути

реалізований у формі горизонтального або вертикального розподілу рослин, а також у виокремленні зон за функціональними групами, такими як вхідна група, рекреаційно-фізкультурна та комунікаційна групи.

Використання різних методів озеленення дозволяє створити різноманітні та збалансовані зони в житловому середовищі, забезпечуючи не лише естетичність, але й функціональність та екологічну стійкість.

УДК 727

Б. Ю. Огінський,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: ohinskyi_by@knuba.edu.ua,
наук. керівник: д-р арх., проф. Г.Л. Ковальська
E-mail: kovalska.gl@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0005-2924-0635
Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА МУЗЕЙНО-ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ

Принципи формування архітектурного середовища музейно-виставкових комплексів набувають все більшого значення у сучасному світі, де музеї та виставкові простори відіграють ключову роль у збереженні та популяризації культурної спадщини. Вплив архітектурного середовища на відвідувачів та сам мистецький досвід не може бути недооцінений. Ця робота присвячена аналізу та формулюванню принципів, які лежать в основі створення архітектурного середовища музейно-виставкових комплексів.

Принципи формування архітектурного середовища музейно-виставкових комплексів:

1. Функціональність та ергономіка: Проектування просторів, які ефективно відповідають потребам відвідувачів та персоналу музею, забезпечуючи зручність та безпеку.
2. Гармонія з оточуючим середовищем: Створення архітектурного дизайну, який гармонійно вписується у місцевий контекст, враховуючи природні та культурні особливості.
3. Інноваційність та технологічність: Використання сучасних технологій та архітектурних рішень для створення захоплюючого та освітнього досвіду для відвідувачів.

4. Естетика та атмосфера: Створення атмосфери, яка сприяє особливому мистецькому досвіду та відображає цінності та тематику експозицій.
5. Управління простором: Організація простору з урахуванням потоків відвідувачів, а також забезпечення ефективного використання площі та безпеки.

Історичний огляд архітектурного дизайну музеїв та виставкових просторів відображає еволюцію уявлень про те, як створити оптимальне середовище для ефективного сприйняття мистецтва та історії. Аналіз функціональних потреб музейних та виставкових комплексів є ключовим для створення ефективних просторів, які задовольняють потреби відвідувачів та персоналу.

Додатково, архітектурне середовище музейно-виставкових комплексів повинно гармонійно вписуватися у відповідний контекст місцевості, враховуючи природні та культурні аспекти. Вивчення сучасних технологій та архітектурних тенденцій допомагає розробляти новаторські підходи до створення музейно-виставкових комплексів, що забезпечують захоплюючий та освітній досвід. Ефективне управління простором в музейних та виставкових комплексах включає в себе адаптивне використання простору, організацію потоків відвідувачів та забезпечення безпеки.

Враховуючи ці принципи, ми можемо розвивати музейно-виставкові комплекси, які не лише зберігають культурну спадщину, а й надають неповторний та стимулюючий досвід для відвідувачів у будь-якому віці та з будь-якими інтересами.

УДК 727.012

А. Ю. Телепенко,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: telepenko_ay@knuba.edu.ua,
наук. керівник: д-р арх., проф. Г. Л. Ковальська,
E-mail: kovalska.gl@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-9873-5413
Київський національний університет будівництва та архітектури

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА СТУДЕНТСЬКИХ КАМПУСІВ

Розвиток сучасних технологій впливає не лише на покращення

житлових умов, а й на створення стимулюючого та продуктивного навчального середовища для молоді, що сприятиме її академічному та особистісному розвитку.

Сучасні дослідження в області формування архітектурного середовища студентських кампусів вивчають вплив архітектури на навчальні досягнення, ефективність використання простору, сталий розвиток та інноваційні підходи до дизайну.

Наукові програми, спрямовані на дослідження архітектурного середовища студентських кампусів, регулярно проводяться в рамках академічних інституцій, дослідницьких організацій чи спеціалізованих наукових центрів.

Принципи формування архітектурного середовища студентських кампусів:

1. Функціональність та ергономіка. Створення просторів, які ефективно задовольняють потреби студентів у навчанні, житті та розвагах, з урахуванням їхнього комфорту та зручності.
2. Комунікація та взаємодія. Створення відкритих та сприятливих середовищ для спілкування, співпраці та взаємодії між студентами, викладачами та іншими членами університетської спільноти.
3. Безпека та забезпечення захиту. Забезпечення безпеки та захисту студентів шляхом раціонального планування, використання сучасних систем безпеки та врахування екологічних факторів.
4. Стале будівництво та екологічна стійкість. Використання екологічно чистих матеріалів, енергоефективних технологій та дизайну, що сприяє збереженню природних ресурсів та мінімізації впливу на навколишнє середовище.

У висновку варто підкреслити, що архітектурне середовище студентських кампусів постійно вдосконалюється завдяки застосуванню передових технологій та інноваційних підходів. Це сприяє створенню комфортних умов для навчання та розвитку студентської громади, а також відповідає сучасним вимогам та потребам.

УДК 69.059.5:69.009.182.2(043.2)

В. М. Мацкевич,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: matskevych_vm@knuba.edu.ua,
наук. керівник: доц. Н. Ю. Житкова

E-mail: zhytkova.niu@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-2755-7752
Київський національний університет будівництва і архітектури

КЛАСИФІКАЦІЯМЕТОДІВРЕНОВАЦІЇПРОМИСЛОВИХ БУДІВЕЛЫСПОРУД

Промислові будівлі та споруди не лише втілюють історію нашої промислової епохи, але і стоять перед нагальною потребою в модернізації та реновації. Підходи до їх оновлення різноманітні, але важливо зрозуміти, які методи найефективніші та найбільш адаптовані до конкретних умов. В рамках цих тез розглянемо класифікацію методів реновації промислових будівель і споруд, щоб виокремити найбільш перспективні стратегії для збереження цього спадку та використання його у сучасному світі.

Розглядаючи методи реновації промислових будівель для їх адаптації до сучасних умов містобудування, які описані у роботах Сисоєвої О. І., можемо виділити три основні стратегії: метод "аплікації", метод "аналогії" та метод "інтеграції".

Також згідно робіт д-р техн. наук О.В. Семко можна зазначити, що реновація промислових будівель залежать від об’ємно-планувальних і історико-культурних характеристик існуючих об’єктів, а також від можливості виконання містобудівних і функціональних вимог до громадських будівель в умовах реновації. В доповіді розглянемо: метод максимального збереження існуючої структури промислової будівлі, метод максимального збереження зовнішньої оболонки разом зі зміною об’ємно-планувальної структури промислової будівлі і метод максимальної зміни існуючої планувальної структури і зовнішньої оболонки.

Класифікація методів реновації промислових будівель і споруд є важливим кроком у систематизації підходів до вдосконалення промислової забудови. Застосування різноманітних методів дозволяє ефективно адаптувати промислові об'єкти до сучасних вимог і потреб користувачів. Це допомагає зберегти історичну та культурну спадщину, забезпечуючи одночасно їхнє функціональне використання у сучасному міському середовищі.

УДК 749 ***Карімлі Гюнай Ніязі кизи,***
студентка кафедри дизайну архітектурного середовища
E-mail: Karimli_hn-2023@knuba.edu.ua,
В. О. Праслова,
канд. арх., доц. кафедри дизайну архітектурного середовища
E-mail: praslova.vo@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-9342-6996
Київський національний університет будівництва і архітектури

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО СЕРЕДОВИЩА НА ПРИКЛАДІ ОБ'ЄКТІВ П'ЄРА ПОЛЕНА

Актуальність теми полягає у тому, що одноманітність в інтер'єрі змушує шукати новий підхід до проєктування предметно-просторового середовища шляхом формування унікального авторського стилю, який створює емоційний образ та атмосферу середовища. Мета дослідження полягає у виявлення унікальних рис, які формують авторський стиль на прикладі робіт дизайнера П'єра Полена.

П'єр Полен відомий своїм поєднанням сучасних художніх та традиційних засобів одночасно з комбінуванням інноваційних прийомів формування об'єктів предметного дизайну. Одним із перших дизайнер почав змішувати сучасні матеріали, такі як пластик, із традиційними, зокрема з тканинами. Він створює меблі, які мають не тільки незмінну якість та функціональність, а й неповторний художній образ за рахунок приділення уваги інтерактивній взаємодії користувача та предметно-просторового середовища. У своїх композиціях Полен використовує прості елементи, добре збалансовані в єдине ціле. Він вміло поєднує горизонтальні та вертикальні об'єми, створюючи відчуття балансу та гармонії. Віддаючи перевагу м'яким, приглушеним тонам та пастельним кольорам, він використовує досконало збалансоване світло, яке створює атмосферність середовища. Світло у роботах дизайнера часто має символічне значення, відображаючи емоційний стан та підкреслюючи глибину простору. Форма об'єктів Полена досить часто є змінною та відкритою, що дозволяє людині вносити корективи під час взаємодії. Наприклад, колекція Dune складається з чотирьох різних модулів, які можна переміщати та взаємо замінювати, створювати власне унікальне середовище. При цьому, Dune виготовлено з екологічно чистих перероблених матеріалів. Як і м'яко вигнута спинка та

сидіння крісла Groovy, вкрите вовною з букле, що спирається на алюмінієві повзунки замість традиційних ніжок.

Перелічені засоби допомагають створити неповторний авторський стиль, який відрізняє його об'єкти від інших. Своїми роботами дизайнер порушив стандартні принципи проєктування. Він довів, що крісла, стільці, дивани можуть обходитися взагалі без ніжок, і в той же час залишатися красивими, зручними, оригінальними. Саме тому більшість об'єктів П'єра Полена нагадують емоційні скульптури. Його ідеї вельми актуальні та мають багато послідовників.

УДК 727.8.05

Д. Р. Кравчук,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: kravchuk_dr@knuba.edu.ua,
наук. керівник: канд. арх., доц. О. В. Ольховська
E-mail olkhovska.jv@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0003-4982-5655
Київський національний університет будівництва і архітектури

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНОГО РІШЕННЯ СУЧАСНИХ БІБЛІОТЕК

Сучасні будівлі бібліотек набувають багатофункціонального простору, в якому можна не тільки читати, але й проводити вільний час. Таким чином розширюється функціональна складова цього типу об'єктів. Крім того, архітектори додатково втілюють й соціальні новітні завдання, що стосуються публічного простору. Так автори проекту бібліотеки в м. Гельсінкі, Фінляндія (арх. бюро ALA Architects, 2018 р.) прагнули відтворити символ стосунків між владою та населенням, що стало нагадуванням владі про необхідність сприяти навчанню протягом усього життя, демократії та свободи вираження поглядів. Містобудівне середовище набуло свого продовження на 1-му поверсі бібліотеки, таким чином внутрішній простір став призначений для розширення функцій бібліотеки, де мешканці мають доступ до кафе-ресторану, а також кінотеатру. Другий поверх має багатофункціональні кімнати, у яких можливе розміщення різних заходів. Третій поверх «BookHeaven» займає величезне відкрите книгосховище, з виходом на терасу.

Ще один приклад – бібліотека в м. Штутгард, Німеччина (арх.бюро Yi

Architects, 2011р.), що розташована в районі, який сприймається як центр міста, що виросте з місця розташування бібліотеки. Зважаючи на це, архітектори виразили важливість цього культурного центру, надавши будівлі форми грандіозного куба, де зібрані всі старовинні бібліотеки в одній будівлі. У центрі будівлі архітектор розташував архаїчний медитативний кубоподібний простір, серце, яке символізує рефлексію, уповільнення, внутрішній погляд і не бере на себе жодних спеціальних бібліотечних функцій. Відкриття до зовнішнього світу, до світу знань, до відкритого міського простору символізує воронкоподібна читальна зала-галерея де книжкові полиці стають архітектурно-скульптурним елементом.

УДК 712.28 (045)

С. С. Герасименко,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: herasymenko_ss@knuba.edu.ua,
наук. керівник: канд. арх., доц. О. В. Ольховська
E-mail olkhovska.ov@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0003-4982-5655
Київський національний університет будівництва і архітектури

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ЛАНДШАФТНОГО СЕРЕДОВИЩА ЖИТЛОВИХ ТЕРИТОРІЙ

Виходячи з новітніх тенденцій у розвитку ландшафтного середовища житлових територій, виникає необхідність більш докладного і ретельного аналізу факторів впливу на їх організацію.

Екологічні фактори включають використання екологічно чистих будівельних матеріалів та технологій для заощадження ресурсів, створення пішохідних зон та велосипедних доріжок для зменшення транспортного потоку та покращення якості повітря.

Природо-кліматичні фактори включають використання альтернативних джерел енергії, створення зелених зон, що враховують кліматичні особливості місцевості.

Соціально-економічні фактори включають створення публічних просторів і об'єктів інфраструктури для поліпшення якості життя різних груп населення та прагнуть забезпечити доступність житлового середовища для всіх верств населення.

Психоемоційні фактори Особистий досвід, культурне походження та

соціальні норми є одними з психоемоційних факторів, які формують сприйняття людиною ландшафтного середовища.

Техніко-економічні фактори. Вартість матеріалів, будівництва та обслуговування впливають на розробку та реалізацію проекту.

Художньо-естетичні фактори. Розміщення природних і рукотворних елементів може створити відчуття гармонії та рівноваги в ландшафті, що впливає на культурне значення та ідентичність ландшафтного середовища.

Інженерно-технічні фактори. Використання сучасних інженерних і будівельних технологій створює стійке, функціональне та естетично привабливе середовище.

УДК 28.1:711.16

О. М. Полякова,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: *poliakova_om@knuba.edu.ua,*
наук. керівник: канд.арх., доц. В. А. Щурова
E-mail: shchurova.va@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-8468-3280
Київський національний університет будівництва і архітектури

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ ЖИТЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ В УКРАЇНІ

Сучасні тенденції відображають нові підходи до використання міського простору та забезпечення комфортного проживання для мешканців. Реновація занедбаних територій в іноваційні парки стає ключовим аспектом, спрямованим на створення екосистеми,

інфраструктури для розвитку креативних індустрій

Великі прибудинкові території закритого чи напівзакритого типу набувають популярності як простір для формування спільнот та соціальних взаємодій. Концепція "двір без авто" з проектуванням багаторівневих або підземних паркінгів вирішує проблему безпеки пересування мешканців та відкриває нові можливості для збільшення дизайнерських ландшафтних рішень. Також наявні пункти охорони та сервісної підтримки та ситуаційний центр.

Великої популярності набувають Smart системи. BMS система управління і моніторингу стану інженерного обладнання будівлі дозволяє економічним способом керувати об’єктом. Інтелектуальна система

управління освітленням на території комплексу дозволяє адаптувати світильне обладнання до часу доби та погодних умов. Система обліку дозволяє моніторити споживання ресурсів та передавати в комунальні служби міста. Центральні системи вентиляції та кондиціонування дозволяють мешканцям індивідуально налаштовувати температуру в приміщеннях квартири.

Візитною карткою входу в будівлю стали просторі дизайнерські лобі з рецепцією та пунктом цілодобової підтримки. У проєктуванні квартир спостерігається зростаюча популярність квартир-студій, де просторові обмеження спонукають до творчого підходу у розміщенні функціональних зон. Концепція мастер-спальні відображає тенденцію до об'єднання спальні, кабінету, гардеробу та санвузола, що робить простір автономним. Функції приготування їжі та відпочинку об'єднуються у центральному місці квартири – кухні-вітальні.

У квартирах часто проєктують відкриті балкони та тераси різного розміру як альтернатива особистому двору. Також тераси можуть розміщуватися по всьому периметру будівлі. На дахах часто розміщуються громадські зони відпочинку, в тому числі зелені сади.

WZMH Architects розробила концепцію реконструкції типових багатоповерхівок "хрущовки" − будівель з бетонних панелей або цегли, які були популярні в період холодної війни в СРСР. Цей проект отримав назву Speedstac. Він базується на збірно-модульній будівельній системі, що використовує інтелектуальні структурні панелі (ISP), спільно розроблені з компанією Stephenson Engineering та Intelligent Engineering.

УДК 721; 711.64

А. А. Редчиць,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: redchyts_aa@knuba.edu.ua,
наук. керівник: канд. арх., доц. В. А. Щурова
E-mail: shchurova.va@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-8468-3280
Київський національний університет будівництва і архітектури

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ЗЕЛЕНОГО БУДІВНИЦТВА ДЛЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ МІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ, ЇХ ВПЛИВ НА ПРОЄКТУВАННЯ

В сучасному проектуванні зелене будівництво має відігравати ключову роль в забудові міських територій. Важливим є розуміння ефективного використання ресурсів протягом життєвого циклу будівлі – проектування, будівництво, експлуатація, знесення. Під час цього процесу між собою співпрацюють фахівці різних сфер, в той же час "зелене будівництво" дає можливість на ранніх етапах проектувати з урахуванням всіх можлвих нюансів.

Наразі екологічні проблеми стоять поряд з економічними, ці аспекти тісно пов'язані між собою. Одним з інструментів вирішення яких є "зелене будівництво", яке вже набуло великої популярності в Європі та поступово розвивається в Україні.

Багато українських та зарубіжних дослідників розглядали тему "зеленого будівництва" в своїх підручниках, статтях, монографіях, це вказує на актуальність теми та потребу в подальших дослідження. Дослідженнями займались такі науковці: Д.К. Чинг, Ян М. Шапиро, О.А. Білик, В.С. Чала, А.В. Глущенко, Ю.В. Орловська, Г.Г. Фаренюк, Ю.І. Калюх, Ю.І. Іщенко, О.І. Дребот, М.Я. Височанська, В.Ю. Білотіл, Т.М. Ткаченко, В.О. Мілейковський, Ю.Т. Боровик, Ю.В. Єлагін, О.М. Полякова, Л.О. Богінська , С.П. Цигичко.

В їхніх працях розглядаються проблеми "зеленого будівництва", його значення в сучасному містобудуванні, основні складові. Порушуються питання екології та впливу сучасного будівництва на навколишнє середовище. Проблеми, з якими стикається проектувальник при створенні сталого, або зеленого середовища.

Енергоефектвні технології передбачають використання таких технологій, як: ізоляційні матеріали; енергоефективні вікна та двері; системи опалення та кондеціонування повітря; енергозберігаючі освітлювальні системи. Екологічно чисті матеріали мають менший вплив на довкіля під час їх виробництва та експлуатації, такими матеріалами є: як глина та вода; метал, скло, пластик; природні матеріали: дерево, камінь, глина, бамбук тощо; керамічна цегла – виготовляється з природних матеріалів; бетон – виготовляють з цементу, піску, води та гравію; матеріали, що виготовляються з вторинної сировини: вторинний. Системи водоочищення та водозбереження передбачають збереження водних ресурсів, використання технологій повторного використання води, використання систем очищення стічних вод для зменшення водних відходів.

Для широкого розуміння позитивного та негативного впливу засобів “зеленого будівництва” на проектування можна виділити такі фактори:

- Екологічні, які включають в себе збереження ресурсів – використання відновлювальних матеріалів та енергоефективних технологій, зменшення викидів шкідливих речовин, парникових газів під час будівництва та експлуатації будівлі;
- Соціальні, до яких належить здоров’я відвідувачів, яке досягається шляхом покращення якості повітря та питної води, створення ландшафту, який буде сприяти здоров’ю та комфорту людини. Також до цієї групи факторів відноситься інклюзивність. Завдяки цьому будівля та можливості зелених технологій будуть доступні всім групам населення;
- Економічні фактори передбачають дотримання енергоефективності під час будівництва та експлуатації будівлі за рахунок зменшення витрат на електроенергію. А також оцінка вартості будівництва та переваги використання у порівнянні з традиційними методами будівництва та експлуатації ;
- Технічні фактори – це вибір матеріалів та технологій, які будуть відповідати стандартам зеленого будівництва, а також інфраструктура – впровадження велодоріжок, пішохідних зон тощо;
- Державні фактори спрямовані на визначення та запровадження стандартів “зеленого будівництва” та сертифікації будівель та матеріалів відповідно до міжнародних норм екологічного зеленого будівництва. Також сюди відноситься державне фінансування, яке сприятиме частішому використанню сучасних засобів зеленого будівництва.

УДК 727.11

К. О. Коцюбинська,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: kotsiubynska_ko@knuba.edu.ua,
наук. керівник: канд. арх., доц. Ю. С. Рябець
E-mail: riabets.ius@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-0357-6422
Київський національний університет будівництва та архітектури

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ДИТЯЧИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЦЕНТРІВ

Дитячі навчально-дослідні центри вважаються актуальними місцями

для розвитку та навчання дітей, де вони можуть виявляти свою творчість, розвивати креативність та дослідницькі здібності. Спираючись на світовий досвід, можна сказати що такі заклади є дуже важливими для формування майбутнього суспільства, однак в Україні такі центри тільки набувають популярності. Формування архітектурного середовища цих закладів позашкільної освіти відіграє ключову роль у створенні сприятливого простору для навчання та розвитку.

Першою і однією з найважливіших особливостей є орієнтація на потреби та інтереси дітей. Важливо щоб архітектурне середовище було адаптивне, враховувало вікові характеристик дітей та сприяло їхньому розвитку. Дизайн просторів повинен сприяти розвитку творчості, сприйняття та заохочувати дітей до вивчення нового. Гнучкість та мобільність також важливі, оскільки дозволяють адаптувати простір під конкретні потреби та завдання, що можуть змінюватися з часом.

Важливу роль відіграє ергономічність середовища. Діти повинні відчувати комфорт та безпеку, щоб вільно виявляти свої здібності та розвиватися. Створення безпечних і ергономічних просторів забезпечує найкращі умови для навчання та досліджень.

Також, інтеграція сучасних технологій забезпечить ефективне навчання та стимулюватиме інтерес дітей до вивчення нового. Використання інтерактивних екранів, віртуальної реальності та інших інноваційних засобів дозволяє зробити процес навчання більш цікавим та захоплюючим.

Крім того, важливим є створення місць соціальної взаємодії, які сприяють співпраці та спільноті. Зони для групової роботи, спільної гри та спілкування розвивають соціальні навички та сприяють формуванню відчуття належності до спільної цілі.

Урахування усіх особливостей разом сприяють створенню сприятливого та стимулюючого архітектурного середовища для дитячих навчально-дослідних центрів. Вони дозволяють максимально використати потенціал дітей та забезпечити їм найкращі умови для навчання, розвитку та самовираження.

УДК 727

К. Ю. Сидоренко,
магістрант кафедри теорії архітектури
і архітектурного проєктування
E-mail: sydorenko_ky@knuba.edu.ua,
наук. керівник: канд. арх., доц. Г. І. Дорохіна
a.dorohina1982@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2348-1743
Київський національний університет будівництва і архітектури

ФУТУРИСТИЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ В КУЛЬТУРНО-ВИДОВИЩНІЙ АРХІТЕКТУРІ: ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК АРХІТЕКТУРНО-МІСТОБУДІВНОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ

Сучасне архітектурне середовище в Україні зазнає великих викликів та змін, пов'язаних з потребами суспільства та збереженням культурної спадщини. Ці проблеми потребують нових підходів та інноваційних концепцій, щоб забезпечити розвиток та створення сталого та комфортного простору. Аби покласти початок виявленню сучасних тенденцій в архітектурно-містобудівній галузі, було проаналізовано основні ідеї «Першого маніфесту футуризму» Філіппо Томмазо Марінетті та творчості видатного архітектора Антоніо Сант Елія. Гіпотезою є припущення, що ідеї в їхній творчості, мають потенціал стати важливим джерелом інспірації для сучасних архітектурних проектів в Україні.

У такий спосіб, було виявлено п’ять футуристичних тенденцій в архітектурі: Ризик та екстремальність в просторі; Переосмислення спокою та стабільності на користь дії та руху; Технології та машинний прогрес у створенні архітектурних об'єктів; Підвищення емоційного та енергійного заряду в архітектурі; Підняття військових та воєнних тем у сучасному архітектурному дизайні.

Кожна з цих тенденцій в подальшому виявляється в конкретних прийомах та архітектурних рішеннях, які пропонують перегляд сучасного простору та сприйняття архітектури. Вони надають нові ідеї та підходи до створення просторів, які відповідають вимогам сучасного суспільства та відображають дух інновацій та прогресу. Дослідження підтверджує актуальність футуристичних ідей у сучасній архітектурі та їх потенціал для створення громадських архітектурних об'єктів. Отримані результати слугують важливим джерелом спонукальної дії для архітекторів та дослідників, що працюють у галузі розвитку сучасної архітектури.

УДК 191 **А. С. Ляшук,**
магістрант кафедри теорії архітектури
і архітектурного проєктування
E-mail: liashuk_as@knuba.edu.ua,
наук. керівник: канд. арх., доц. Г. І. Дорохіна
a.dorohina1982@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2348-1743
Київський національний університет будівництва і архітектури

ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРНО-МІСТОБУДІВНОГО ФОРМУВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПОТРЕБ

Сучасні економічні умови вимагають від промислових підприємств ефективності виробництва, сталості в екологічному, соціальному аспектах. Архітектурно-містобудівне формування підприємств відіграє ключову роль у забезпеченні їхньої та спроможності відповідати сучасним вимогам ринку та суспільства.

Перш за все, ефективне використання простору та оптимізація логістичних та транспортних потоків є важливими аспектами архітектурного проєктування. Правильне розташування виробничих зон, складів та офісів може значно підвищити продуктивність та знизити витрати на транспортування товарів.

Далі, інтеграція зелених технологій та енергоефективних рішень стає необхідністю для зменшення негативного впливу виробництва на довкілля та зниження витрат на енергію.

Загалом, архітектурно-містобудівне формування промислових підприємств у сучасних умовах економічних потреб є складним завданням, що вимагає збалансованого урахування потреб виробництва, сталості середовища та комфорту працівників.

УДК 725 ***Р. В. Сурай,***
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: surai_rv@knuba.edu.ua,
наук. керівник: канд. арх., доц. В. А. Щурова
E-mail: shchurova.va@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-8468-3280
Київський національний університет будівництва і архітектури

МОДЕРНІЗАЦІЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА СПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ

В Україні чимала кількість споруд спортивного призначення зараз повністю зруйновані або пошкоджені через російську агресію, а також і без цього всього знаходяться у плачевному стані. У світлі цих проблем багато спортсменів, тренерів та організацій виступають за необхідність вжиття заходів для відновлення, нового будівництва та збереження спортивної спадщини.

Для модернізації архітектурного середовища спортивних комплексів можна використати наступні принципи:

Функціональність.

Функціональність є одним з важливих аспектів архітектурного проектування, оскільки вона визначає, наскільки ефективно будівля або простір можуть виконувати свої функції та задовольняти потреби користувачів.

Ергономіка, пропорції, комфорт.

Ергономіка та комфорт в архітектурі спортивних комплексів є ключовими факторами, які впливають на результати спортсменів та їх здоров'я. Один з аспектів ергономіки полягає у врахуванні розміру, форми та матеріалу, що використовуються в тренувальних залах та спортивних майданчиках. Комфорт відчувається через використання правильної температури, освітлення та вентиляції. Також, при проектуванні необхідно враховувати питання доступності для людей з обмеженими можливостями.

Естетика та архітектурна цінність.

Цінність будівлі полягає не тільки у її функціональності, а й у її здатності викликати емоції та захоплення у відвідувачів. Естетика визначається зовнішнім виглядом та внутрішнім оформленням. При цьому, дизайн має бути функціональним, тобто повинен відповідати вимогам безпеки, зручності та ефективності.

Безпека.

Будівлі повинні бути проєктовані з урахуванням можливих ризиків стихійних лих та надзвичайних ситуацій; спортивні зали та різні приміщення повинні бути обладнані необхідними системами захисту та евакуації, важливо врахувати можливість швидкого виїзду екіпажів пожежної охорони; спортивні зали повинні бути обладнані безпечними

тренажерами та обладнанням; будівлі та приміщення, повинні бути обладнані безпечними місцями для перебування та руху глядачів.

Крім того, можна виділити такі аспекти модернізації:

- повне розуміння спортивних дисциплін та їх вимог до спортивних майданчиків, залів та технічному обладнання;
- використання екологічно чистих матеріалів та технологій для забезпечення сталості та енергоефективності будівель;
- врахування культурних та історичних особливостей місцевості та розташування відповідно до місцевих законів та норм;
- розробка ефективної транспортної інфраструктури для забезпечення ефективного використання простору та зручної роботи персоналу;
- врахування потреб у культурних та розважальних приміщеннях, що можуть використовуватися спортсменами та глядачами;
- врахування потреб у готельному розміщенні та інших послугах для спортсменів, глядачів та персоналу;
- розробка планів розвитку та модернізації на майбутнє, щоб забезпечити відповідність потребам спортивного світу та новітнім технологіям.

Все наведене вище, можна узагальнити та відокремити в типологічні особливості, якими керуємося під час проєктування:

- архітектурні принципи та естетичні стандарти;
- функціональні вимоги та потреби;
- будівельні й технологічні норми та стандарти;
- економічні вимоги та можливості;
- екологічні принципи.

Отже, проєктування спортивних комплексів є складним завданням, яке потребує ретельного аналізу вимог для розробки проєкту. Врахування усіх особливостей є ключовим для створення безпечних, функціональних та екологічно збалансованих спортивних об’єктів.

УДК 725

А. С. Козяр,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: koziar_as@knuba.edu.ua,
наук. керівник: канд. арх., доц. Ю. С. Рябець
E-mail: riabets.ius@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-0357-6422

ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРНО-СЕРЕДОВИЩНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЖИТЛА

Проєктування та будівництво соціального житла набуває особливої актуальності в Україні у зв'язку з воєнними діями і, пов'язаних з ними, втратою житла мешканців північно-східних та східних регіонів країни. Як і будь-який інший клас житлової архітектури, соціальне житло має свої особливості організації – функціональної та архітектурно-планувальної, об'ємно-просторової та середовищної.

При виокремленні особливостей функціональної організації важливі такі аспекти, як проєктування у житловій чарунці основних функціональних зон, які повинні відповідати мінімальним просторовим параметрам згідно чинних нормативів. Також, крім задоволення мінімальних житлових потреб повинне бути забезпечено первинне, тобто повсякденне, громадське обслуговування та необхідна мінімальна побутова інфраструктура.

Основними особливостями архітектурно-планувальної організації соціального житла, що враховують мінімальні просторові умови проживання, є компактність планування та модульність планувальної структури, для можливості різних комбінацій житлових чарунок та створення різноманітних типів житлової забудови.

При створенні соціального житлового середовища необхідно сфокусувати увагу на універсальності якомога більшої кількості функціональних зон на прибудинкових територіях для їх використання різними віковими категоріями та верствами населення. Для цього необхідно забезпечити високий рівень благоустрою, що також буде сприяти підвищенню їх соціальної взаємодії у житловому середовищі.

Отже, для створення якісного соціального житла, необхідно враховувати його архітектурно-середовищні особливості з метою забезпечення мешканців належним рівнем житлового середовища.

УДК 725 ***Жар Ніхад,***
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: zhar_n@knuba.edu.ua,
наук. керівник: д-р арх., проф. В. О. Тімохін
E-mail: timokhin.vo@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-0559-4384
Київський національний університет будівництва і архітектури

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ БІБЛІОТЕЧНИХ КОМПЛЕКСІВ ДЛЯ МАРОККО

У Марокко основною проблемою є кричуща відсутність бібліотечних комплексів, які б відповідали сучасним вимогам. Проблема в тому, що в Марокко немає сучасних комплексів, які б відповідали потребам користувачів. Поточні проекти застаріли та не забезпечують необхідні засоби та послуги, необхідні користувачам. Проектування бібліотечного комплексу має базуватися на потребах користувачів, включаючи доступність, гнучкість і функціональність. Дизайн також повинен враховувати соціальний і культурний контекст країни, включаючи різноманіття її населення та потребу в просторі, який заохочує залучення та різноманітність. Бібліотеки мають бути не просто книгарнями; Вони повинні стати аналітичними центрами та багатоцільовими просторами, які заохочують навчання, дослідження та інновації.

Щоб вирішити цю проблему, ми досліджували та використовували сучасні методи та техніки проектування, а щоб реагувати на складні кліматичні та соціальні умови Марокко, наше дослідження було зосереджено на ідентифікації та застосуванні сучасних методів і технік проектування. Ми детально проаналізували кліматичні характеристики Марокко, включаючи спекотне та сухе літо, м’яку зиму та гірські регіони зі змінними умовами. . Крім того, ми врахували соціальні аспекти, створивши відкриті та гостинні простори, таким чином сприяючи інклюзії та різноманітності, поважаючи культурні та традиційні цінності Марокко. Поєднуючи технічні інновації та соціальну чутливість, наш підхід спрямований на створення офісних комплексів, які гармонійно інтегровані в навколишнє середовище та в той же час відповідають потребам і прагненням населення Марокко. Використання сучасних технологій, таких як автоматизація та цифровізація, також має бути інтегровано в дизайн для покращення користувацького досвіду та покращення функціональності

комплексу.

На основі цих сучасних методів, було розроблено проект бібліотечного комплексу в місті Рабат. У проект також включені енергозберігаючі системи, такі як природна вентиляція та сонячні панелі. Для ефективного використання енергії комплекс включає в себе різні простори, включаючи читальні зали, виставкові простори та медіа-центри, щоб задовольнити потреби різних користувачів. Дизайн також включає зовнішні простори, такі як сади та внутрішні дворики, щоб зв'язатися з природою та покращити досвід користувача.

Розміщуючи потреби населення в центрі дизайну, наш проект прагне зміцнити соціальну структуру Рабату .и в дизайн для покращення взаємодії з користувачем та покращення функціональності комплексу.

УДК 725

Є. А. Березюк,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: bereziuk_ya@knuba.edu.ua,
наук. керівник: канд. арх., доц. М. В. Гарбар
E-mail: garbar.mv@knuba.edu.ua , ORCID 0000-0002-1651-3164
Київський національний університет будівництва і архітектури

АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ УЧБОВОЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ ДСНС

Архітектурно-планувальна організація учбово-експериментальних комплексів ДСНС передбачає ретельне узгодження функціональних, технічних та ергономічних аспектів з метою забезпечення ефективного навчання та тренувань рятувальників у реальних надзвичайних ситуаціях.

Виклад основного матеріалу.

Класифікація та типологія комплексів ДСНС враховує різні рівні їхньої спеціалізації та масштабів. Міські, районні та обласні комплекси виконують різні функції в залежності від рівня зони обслуговування та масштабу потенційних надзвичайних ситуацій. Спеціалізовані рятувальні комплекси зазвичай обладнані для вирішення конкретних видів надзвичайних ситуацій, таких як пожежі, повені або хімічні аварії.

Для забезпечення безпеки та ефективності навчання рятувальників необхідно дотримуватися нормативних вимог щодо проєктування

комплексів ДСНС. Це охоплює встановлення стандартів щодо розмірів та обладнання приміщень, а також вимог з питань протипожежної безпеки та доступності. Важливо, щоб архітектурні рішення відповідали цим вимогам та забезпечували оптимальні умови для тренувань та експериментів.

Об'ємно-просторове проєктування учбово-експериментальних комплексів ДСНС включає розробку оптимальних просторів для навчальних цілей, з урахуванням усіх необхідних потреб. Форма будівель може бути різноманітною в залежності від їхньої функціональної призначеності та естетичних вимог. Розміри комплексів можуть варіюватися від невеликих навчальних аудиторій до великих тренувальних майданчиків. Складна об'ємно-планувальна структура включає в себе різноманітні приміщення для навчання, тренувань, зокрема місце для теоретичних занять, спеціалізовані тренувальні зали та зони для практичних вправ та симуляційних сценаріїв.

Об'ємно-планувальна структура може бути компактною, розчленованою та блокованою, кожна з яких має свої переваги та можливості. Компактна структура передбачає об'єднання всіх необхідних приміщень в єдиний об'єм, що сприяє ефективному використанню простору та зменшенню втрат часу при переміщенні між зонами. Розчленована структура, натомість, передбачає розташування приміщень у відокремлених блоках чи корпусах, що дозволяє краще організувати різні функціональні зони та уникнути переплетення процесів навчання. Блокована структура поєднує в собі переваги обох попередніх варіантів, забезпечуючи оптимальне поєднання цілісності та функціональної розчленованості.

Висновки.

Підсумовуючи вище означене, із врахуванням класифікації та типології комплексів ДСНС, нормативних вимог проєктування та особливостей об'ємнопросторового планування, можна забезпечити оптимальні умови для навчання, тренувань та симуляцій, що сприятиме підвищенню рівня підготовки рятувального персоналу та ефективному реагуванню на надзвичайні ситуації. Ретельне вивчення та врахування усіх аспектів архітектурно-планувальної організації є ключем до створення безпечних, функціональних та ефективних комплексів ДСНС.

УДК 725.56

Д. Г. Костюченко,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: kostiuchenko_dh@knuba.edu.ua
наук. керівник: канд. арх., доц. Ю. С. Рябець
E-mail: riabets.ius@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-0357-6422
Київський національний університет будівництва та архітектури

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ГЕРІАТРИЧНИХ ЦЕНТРІВ

У сучасному світі спостерігаються такі демографічні процеси як постійне збільшення частки людей похилого віку та, навпаки, зниження народжуваності й зростання тривалості життя. Ці процеси впливають на сучасну демографічну ситуацію у світі та спричиняють структурні зміни в економічному та соціальному розвитку країн. Поширеність процесів старіння є глобальною темою та викликає занепокоєння в багатьох країнах світу. Тому дуже доцільним є вивчення досвіду різних країн у впровадженні системи геріатричної допомоги. Перш за все, закордонний досвід вказує на важливість інтегрованого підходу до проектування геріатричних центрів. Вони повинні бути спроектовані таким чином, щоб забезпечити медичний догляд, психологічну підтримку, соціальну взаємодію та активність літніх людей.

Однією з країн, яка стикається в останні десятиліття з вище згаданими соціальними проблемами є Японія. Ця країна відома своєю загальною системою охорони здоров’я, в тому числі й геріатричною доглядовою інфраструктурою. Як приклад можна розглянути «Національний центр геріатрії та герантології» в місті Обу. Цей центр є не лише сучасним медичним закладом, але й відзначається своєю архітектурою, яка відповідає потребам та цінностям, пов'язаним з доглядом за літніми людьми. Будівля цього центру втілює в собі принципи ергономіки та затишку, спеціально розроблені для потреб людей похилого віку.

Ще одним не менш цікавим прикладом є «Відділ геріатричної медицини медичного університету Мая» в США. При проектуванні цього центру враховувалися такі важливі аспекти як безпека, доступність та комфорт. Будівля має відкрите просторове планування з гарним природнім освітленням та зонами озеленення. Дизайн центру враховує потреби різних категорій пацієнтів, включаючи тих, хто потребує підтримки у руховій

активності або має особливі медичні потреби.

Одним із найвідоміших геріатричних центрів в скандинавських країнах є «Лабораторія при королівському технологічному інституті» у Стокгольмі. Будівлі центру мають відкриті простори, які сприяють соціальній взаємодії та активному способу життя. Центр також відомий своїми технологічними рішеннями, такими як інтелектуальні системи моніторингу здоров'я, дистанційне медичне спостереження для підтримки фізичної та психологічної активності літніх людей.

Виходячи з демографічної проблеми у світі, закордонний досвід показує, що ефективні геріатричні центри мають бути більше ніж просто місцем надання медичної допомоги. Вони також повинні стати центрами активного та здорового життя для людей похилого віку. Архітектурні, технологічні, соціальні та медичні рішення повинні бути інтегрованими та спрямованими на створення сприятливого середовища для забезпечення оптимального догляду та підтримки людей похилого віку.

УДК 725

П. М. Левик,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: levyk_pm@knuba.edu.ua ORCID цифри
наук. керівник: д-р арх., проф. Г. Л. Ковальська,
E-mail: kovalska.gl@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-9873-5413
Київський національний університет будівництва та архітектури

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ГОТЕЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ

Сучасний готельний комплекс являє собою складне підприємство, в якому працюють сотні людей різних професій для забезпечення обслуговування туристів. Можна визначити наступні особливості формування архітектурного середовища готельних комплексів:

- Будівля (або комплекс будівель) мають органічно вписатись у навколишнє середовище, не порушуючи особливості міського або сільського ландшафту;
- При проектуванні готельних комплексів необхідно враховувати природно-кліматичні фактори, температуру та вологість повітря, кількість опадів, інсоляцію, швидкість і напрямок вітру тощо;

- Архітектурне, конструктивне і планувальне вирішення будівлі не повинно бути надмірно дорогими. Планування будівлі має забезпечувати економічність її експлуатації;
- При проектуванні готелю певну роль відіграють рекламні міркування: забезпечення оформлення фасаду, що підкреслює престижність готелю; встановлення акцентів (будівництво найвищої будівлі, найбільш екзотичної будівлі тощо); розташування вітрин готельних торгових центрів тощо;
- У плануванні будівлі необхідно передбачати раціональну організацію обслуговування і відповідний комфорт мешканців, відповідність функціональним вимогам;
- Будівлі готельного комплексу мають відповідати естетичним, технічним, санітарно-гігієнічним, екологічним нормам і рекомендаціям. Варто передбачати можливість подальшої реконструкції.

Встановлені особливості проектування готельних комплексів впливають на формування комфортного, естетично виразного архітектурного середовища.

УДК 725.2

В. О. Радецька,
магістрант кафедри ДАС,
E-mail: radetska_vo@knuba.edu.ua,
наук. керівник: к. арх., доцент О. В. Ольховська
E-mail: olkhovska.ov@knuba.edu.ua, 0000-0003-4982-5655
Київський національний університет будівництва і архітектури

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІРМОВОГО СТИЛЮ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОФІСНИХ КОМПЛЕКСІВ

Архітектурно-планувальні рішення для офісних комплексів є важливою частиною сучасної корпоративної архітектури, оскільки вони визначають не лише ефективність робочого простору, але й впливають на корпоративну культуру, сприяють брендінгу компанії.

Застосування фірмового стилю визначається бажанням компаній створити неповторне та ідентичне середовище, яке відображає їхню корпоративну культуру, цінності та бренд. Основні аспекти зв’язку

брендингу і планування офісних комплексів:

- Використання корпоративних кольорів та графіки в дизайні офісу;
- Інтеграція логотипів та інших брендових елементів у дизайн приміщень;
- Створення архітектурних рішень, які відображають стиль та філософію бренду;
- Створення спеціальних зон для презентацій та зустрічей, які відображають корпоративний стиль;
- Створення функціональних зон, які відображають різні аспекти бізнесу та бренду;
- Впровадження інтерактивних технологій для залучення відвідувачів та працівників.

Створення інноваційних та функціональних офісних середовищ включає в себе різноманітні аспекти, починаючи від планування відкритих просторів та закінчуючи зонами для співпраці та комунікації. Збалансоване поєднання естетики, ергономіки, технологічних інновацій і брендування дозволяє створювати унікальні простори, які сприяють зростанню продуктивності та комфорту працівників.

УДК 725.21.

Уарітні Ісмаїл,
магістрант кафедри ДАС,
E-mail: ouaritniismail1998@gmail.com

наук. керівник: к. арх., доцент О. В. Ольховська
E-mail: olkhovska.ov@knuba.edu.ua, 0000-0003-4982-5655
Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ТОРГОВЕЛЬНО-РОЗВАЖАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ

На сьогодні торговельно-розважальні центри мають таку функціональну структуру, що виходить далеко за рамки традиційних покупок і передбачає рішення таких завдань як:

Привабливий дизайн. Сучасні ТРЦ проектуються з метою бути

естетично привабливими, з виразним дизайном, який привертає увагу відвідувачів.

Гнучке планування. ТРЦ часто використовують модульні та гнучкі простори, щоб відповідати змінним потребам, що дозволяє ефективно використовувати простір.

Використання природного світла. Сучасні конструктивні рішення максимально сприяють природному освітленню, що створює яскраве та привітне середовище.

Інтегрована технологія. Сучасні ТРЦ користуються передовими технології (системи управління енергією, системи безпеки та інструменти навігації), щоб покращити якість архітектурного простору.

Зелені зони. ТРЦ включають ландшафтний дизайн, щоб створити більш комфортне та стійке середовище.

Акцент на оптимізації досвіду клієнта. Розробка зон відпочинку, привабливих місць харчування та розважальні зони.

Доступність. Сучасні ТРЦ проектуються з інфраструктурою, пристосованою для людей з обмеженими можливостями в зручних місцях.

Стійкість. Сучасні ТРЦ включають такі елементи стійкості, такі як екологічні матеріали, системи відновлюваної енергії та практики управління відходами.

Таким чином ефективне проектування ТРЦ сприяє покращенню якості життя мешканців та стимулює розвиток економіки.

Ель Уалі Отман,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: el_uo@knuba.edu.ua,
наук. керівник: д-р арх., проф. Г.Л. Ковальська
E-mail: kovalska.gl@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0005-2924-0635
Київський національний університет будівництва і архітектури

АРХІТЕКТУРНІ ПРИЙОМИ СИМВОЛІЗАЦІЇ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА (НА ПРИКЛАДІ БАГАТО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ-ВЕЖІ В М.ТАНЖЕРІ КОРОЛІВСТВА МАРОККО)

Архітектурні прийоми символізації міського середовища відображають багатогранність ідентичності та культурних цінностей міста.

Вони створюють візуальні образи, які не лише відображають історію та спадщину, а й формують відчуття спільноти та прив'язаності до міського простору. Ці прийоми включають в себе використання символів, стилістики та інноваційних технологій для створення естетично привабливих та емоційно заряджених архітектурних форм, які впливають на психологію та емоції мешканців, створюючи унікальну атмосферу та ідентичність міста.

У місті Танжер, Королівство Марокко, функціональний комплекс-вежа є прикладом символізації міського середовища. Ця споруда поєднує в собі різноманітні функції, такі як житлові, комерційні та громадські приміщення, що символізує важливі аспекти міського життя.

Виразність архітектурної форми – вежа має унікальну архітектурну форму, що відображає традиційні марокканські елементи архітектури, такі як медресе (школи), мінарети мечетей або традиційні будівлі з внутрішніми дворами (риáди). Це дозволяє вежі інтегруватися в міську архітектурну спадщину та створювати гармонійний образ міста.

Поліфункціональність – різноманітні функції комплексу можуть символізувати різні аспекти міського життя, такі як розваги, освіта, релігія та комерція. Наприклад, на рівні землі розташовуються торгові площадки та ресторани, що символізує комерційну активність міста, у той час як на вищих поверхах знаходяться житлові або офісні приміщення, що відображає сучасні потреби містян.

Екологічність і технологічність – комплекс задіює всі сучасні принципи екологічного підходу до проектування, будівництва, та експлуатації будівлі, що символізує новітній розвиток міста.

Кінцевою метою цієї роботи є інвестування в простір, сповнений потенціалу, для повернення його місту та його жителям та надання нової ідентичності місту Танжер.

Імане Хатіб,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: zhar_n@knuba.edu.ua,
наук. керівник: д-р арх., проф. В. О. Тімохін
E-mail: timokhin.vo@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-0559-4384
Київський національний університет будівництва і архітектури

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ЕКОЛОГІЧНИХ МУЗЕЇВ МАРОККО

Екологічні музеї в Марокко стикаються з унікальними проблемами через складний клімат країни та соціально-екологічні проблеми.

Музей Ів Сен-Лорана в Марракеші та Музей Аль-Бата у Фесі – це два музеї, побудовані в посушливих регіонах, які представляють специфічні соціально-екологічні проблеми, пов'язані з доступністю води та водним стресом. Як і зі збільшенням кількості відвідувачів, поводження з відходами стає серйозною проблемою. Створення ефективних систем збору, сортування та переробки відходів має важливе значення для зменшення їх впливу на навколишнє середовище. Вони також повинні гармонійно інтегруватися в місцеву громаду, просуваючи соціокультурні та економічні ініціативи, які приносять користь мешканцям. Також Національний музей фотографії в Рабаті, який є важливим культурним об'єктом. Музей генерує відходи, пов'язані з виставками, обслуговуванням будівлі та повсякденною діяльністю, а також водою, що є серйозною проблемою, як правило, в Марокко. Нарешті, застосовуючи цілісний підхід та інтегруючи екологічні практики в усі музеї, ми зробимо позитивний внесок у збереження навколишнього середовища.

Архітектурна та екологічна організація музеїв Марокко втілює в собі унікальне поєднання традиційної марокканської естетики та сучасних принципів сталого розвитку. Ці музеї часто мають багато прикрашені фасади, складну плитку та традиційні архітектурні елементи, які демонструють багату культурну спадщину країни. У той же час вони включають сучасні елементи дизайну, такі як елегантні фасади, інноваційні виставкові простори та екологічні практики, такі як використання місцевих матеріалів, природна вентиляція та енергоефективні системи.

Також беруться до уваги кліматичні міркування різноманітного клімату Марокко з такими функціями, як пристрої для затінення та заходи щодо збереження води. Загалом, ці музеї мають на меті запропонувати привабливі та стійкі простори, які прославляють культурну спадщину Марокко, одночасно охоплюючи сучасні архітектурні та екологічні практики.

Ці характеристики враховані в проекті екологічного музею міста Агадир. Розташований у напівпосушливому регіоні, він відчуває проблеми нестачі води, що посилюються зміною клімату та зростаючим попитом з боку зростаючого населення та туристичного сектору. Як прибережне місто, Агадір вразливий до ерозії узбережжя, особливо через підвищення рівня

моря та шторми, спричинені зміною клімату, які впливають на прибережні екосистеми та інфраструктуру. Таким чином, використання екологічних матеріалів та інтеграція заходів з переробки енергії можуть значно зменшити вплив на навколишнє середовище. Такі як матеріали на основі землі, деревина врожаю та натуральні волокна для внутрішньої обробки, меблів та експонатів. А також системи відновлюваної енергії, такі як сонячні панелі, тому що погода гарна цілий рік. І, звичайно, структура та ландшафт музею спроектовані таким чином, щоб протистояти ерозії узбережжя та штормам, використовуючи міцні матеріали та правильні методи озеленення.

УДК 721.02

В. Ю. Мітін,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: mitin_vy-2022@knuba.edu.ua,
наук. керівник: д-р арх., проф. Тімохін В.О.
E-mail: timokhin.vo@knuba.edu.ua , ORCID 0000-0002-0559-4384
Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРИНЦИПИ І МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА АЕРОПОРТІВ (НА ПРИКЛАДІ ТЕРМІНАЛУ В М. МИКОЛАЄВІ)

Формування архітектурного середовища аеропортів потребує ретельного аналізу факторів впливу, вивчення реалізованих на практиці принципів і методів з метою забезпечення ефективного функціонування комплексу, прогнозування перспектив його розвитку, організації оптимального та зручного планувального рішення.

Виклад основного матеріалу.

Для повноцінного та ефективного функціонування комплексів аеропортів виходячи з проведеного аналізу об’ємно-планувальних рішень вітчизняних та закордонних об’єктів дозволив вивести 3 основні принципи формування аеропортів: гнучкість, доступність, комплексність.

Принцип гнучкості в проектуванні аеропортів дозволяє проектувати будівлі терміналів з урахуванням майбутніх змін протягом терміну експлуатації, реагувати на мінливу та динамічну ситуацію в галузі авіаперевезень. Доступність передбачає спрощену і пришвидшену логістику до будівлі терміналу в цілому та до зони вильоту зокрема для будь-яких груп

населення, включаючи маломобільні групи. Комплексність передбачає збільшення переліку функцій та сервісів, які надає аеропорт, генеруючи пропозицію на будь-який комерційний або не комерційний попит користувачів комплексу.

Планувальна організація аеропортів починається з розміщення основних компонентів-складових комплексу, які забезпечують повноцінну та ефективну життєдіяльність підприємства авіаперевезень, передбачають конфігурацію пасажиропотоків, зручну та оптимізовану логістику руху.

В залежності від типу та масштабів аеропорту конфігурація влаштування повноцінних транспортно-пересадочних вузлів в аеропортах може відрізнятись. Форма будівель терміналів в плані залежить від прогнозованого значення пасажиропотоку, а на схему розведення пасажиропотоків всередині будівлі впливає здебільшого її поверховість. Кількість, конфігурація, кут розміщення злітно-посадкових смуг базується на екологічних факторах, зокрема напрямі й швидкості вітру в регіоні, а також на типі авіаційних транспортних засобів, які аеропорт може приймати.

Висновки.

Підсумовуючи описане мною вище, існує багато описаних в теорії, та реалізованих на практиці принципів та методів формування архітектурного середовища аеропортів. Вибір тої чи іншої конфігурації залежить від попереднього, всебічного аналізу вихідної ситуації, екологічних, економічних та містобудівних умов. Ретельне та послідовне вивчення, врахування усіх аспектів впливу, прогнозування сценаріїв життєдіяльності та розвитку комплексів аеропортів в результаті формує повноцінне, ефективне, зручне для всіх користувачів середовище, яке реалізує попит на авіаперевезення.

УДК 725

Д. Д. Кондратова,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: Kondratova_dd-2023@knuba.edu.ua,
наук. керівник: канд. арх., доц. М. В. Гарбар
E-mail: garbar.mv@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-2755-7752
Київський національний університет будівництва і архітектури

АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАКЛАДІВ

ДЛЯ БЕЗПРИТУЛЬНИХ ТВАРИН (НА ПРИКЛАДІ КОМПЛЕКСУ ДЛЯ БЕЗПРИТУЛЬНИХ ТВАРИН)

Значна кількість покинутих тварин та відсутність ефективних механізмів їхнього утримання вже стали соціально-екологічною проблемою в сучасному українському контексті. Війна тільки сприяла збільшенню кількості безпритульних та покинутих тварин. Україна, стикаючись з цим викликом, потребує інноваційних рішень у плануванні та організації комплексів для безпритульних тварин для їхнього утримання, лікування та адаптації.

Існуючі притулки часто не можуть відповісти на зростаючий обсяг проблеми: бракує фінансових та територіальних ресурсів; простір не відповідає необхідним умовам утримання та догляду за тваринами. В той час, як збільшення кількості безпритульних тварин призводить до порушення екологічної рівноваги та загрожує місцевим екосистемам.

Проектування нових, повноцінних центрів стає важливим завданням для поліпшення умов утримання та подальшого утримання тварин, може об'єднати громаду навколо важливої проблеми, що сприяє підвищенню громадської свідомості та розуміння, що особливо важливо в контексті залучення потенційних користувачів до формування архітектури. Психологічний та фізичний стан тварин є ще однією важливою складовою, і тут заміські центри, видалені від зон військових дій, набувають ключового значення.

Заклади для безпритульних тварин сприяють втіленню гуманітарних цінностей, включаючи дотримання прав тварин та відповідальне ставлення до їхнього добробуту, що відображає соціальну відповідальність. Приклади успішно функціонуючих притулків, таких як "Друзі бездомних тварин", "ASPCA" та "PETA" за кордоном, служать важливим досвідом у створенні аналогічних установ.

Наразі можна знайти досить незначну кількість робіт пов’язаних з формуванням архітектурного середовища закладів для безпритульних тварин. Проте з опрацьованих джерел можна зробити висновок, що головним формотворчим елементом є архітектурно-планувальна організація, а образність в схожих спорудах переходить на другий план, хоча це не менш важливо в загальній архітектурі споруд даного напрямку, як для тварин і тими, хто ними опікується. Важливо в плануванні враховувати психологічну складову тварин.

Проектування архітектурних комплексів для організації безпритульних тварин представляє собою важливу галузь, що займається створенням зручних і безпечних середовищ для тимчасового утримання та догляду, які опинилися без дому. Цей досвід набуває все більшого значення як в Україні, так і в усьому світі.

Центр догляду за тваринами Стейтен -Айленду у м. Бентовіль, США створює гуманне та контрольоване середовище для тварин, які потребують прихисту. Серцем дизайну є зміна типового розташування приміщень для догляду за тваринами: тварини розміщені по периметру будівлі, а офіси та обслуговуючі функції розташовані всередині. Оскільки персонал проводить більшу частину часу з тваринами, така домовленість вигідна обом.

Розміщення тварин уздовж екстер'єру пом'якшує будь-які перешкоди, спричинені психологічно-нерівноважними тваринами, і покращує настрій усіх, забезпечуючи їх рясним природним освітленням. Ця соціальна стратегія в поєднанні з напівпрозорим зовнішнім виглядом створює жвавий фасад, населений тваринами. Вночі м'яке сяйво будівлі висвітлює темні околиці.

Будівля спроектована як малобюджетний, високоефективний об'єкт з використанням матеріалів місцевого виробництва з високим вмістом вторинної переробки. Матеріали були обрані таким чином, щоб витримувати зловживання та мінімізувати довгострокові витрати на технічне обслуговування, що ще більше зміцнює стійкість життєвого циклу будівлі. Ландшафтний дизайн дотримується подібного принципу, використовуючи посухостійкі місцеві насадження, щоб зменшити технічне обслуговування та використання води.

У загальному висновку можна зазначити, що проблема безпритульних тварин в українському суспільстві стає все більш актуальною, особливо в контексті війни та недостатнього фінансування притулків. Проектування нових, інноваційних комплексів для їх утримання та забезпечення стає важливим завданням, яке вимагає громадської уваги та підтримки. Успішні приклади притулків за кордоном надають важливий досвід у цій галузі. Підвищення громадської свідомості та залучення до формування архітектури нових центрів може сприяти покращенню умов для тварин та зменшенню проблем з безпритульними тваринами в Україні.

УДК 725 ***В. О. Іващенко,***

магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: Ivashchenko_vo-2023@knuba.edu.ua
наук. керівник: канд. арх., доц. М. В. Гарбар
E-mail: garbar.mv@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-2755-7752
Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРИНЦИПИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЦЕНТРІВ МИСТЕЦТВА (НА ПРИКЛАДІ ЦЕНТРУ ДОСЛІДЖЕННЯ ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРНО-МІСТОБУДІВНОЇ СПАДЩИНИ)

Внаслідок війни, майже по всій території Україні пошкоджено та зруйновано велику кількість будівель, серед яких значна частина – це пам'ятки архітектури. В Україні пошкоджено понад 664 об'єкти культурної спадщини. Ці об'єкти є значною частиною нашої культури, яку зараз як ніколи необхідно охороняти, пам'ятати та досліджувати.

Зараз в Україні, під охороною держави перебувають 401 історичне місто і селище міського типу. Поставлено завдання сформувати аналогічний список історичних сіл України. Проте затвердження подібних списків — це тільки перший крок на довгому шляху. Потрібно розробити великий обсяг містобудівної документації по кожному з цих населених пунктів, контролювати її реалізацію, залучати інвестиції як до проектів розвитку, так і до програм збереження, реконструкції та використання історичної забудови.

На прикладі науково-дослідного центру, можна дослідити принципи організації таких установ та визначити ефективні методи відновлення та збереження культурної спадщини. Ця тема також стимулює роздуми про роль архітектури та планування в процесі відновлення історичних об'єктів, а також їхнього впливу на культурне середовище та життя міста.

Існують різні організації, інститути та фонди, які займаються збереженням та реконструкцією культурної спадщини в зоні конфліктів. Деякі з них можуть виконувати науково-дослідну роботу для розробки стратегій відновлення та збереження. В Україні функціонують наступні наукові та культурні установи, які займаються дослідженням та збереженням пам'яток архітектурно-містобудівної спадщини:

• Український державний інститут культурної спадщини: є культурно-просвітницьким центром. Метою інституту є збереження і захист

культурної спадщини України, підвищення інтересу широкої громадськості до культурного надбання, а також досягнення балансу між історико-культурним середовищем і новими архітектурними втіленнями.

• Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнології імені М. Т. Рильського НАН України: Здійснює наукові дослідження в галузі мистецтвознавства, включаючи архітектурно-містобудівну спадщину.

• Інститут архітектури НАН України: Фахівці цього інституту здійснюють дослідження в галузі архітектури та містобудування, включаючи пам'ятки архітектурної спадщини.

Проектування науково-дослідних центрів представляє собою важливу галузь, що орієнтується в першу чергу на створення комфортного обладнаного простору для продуктивної взаємодії різних установ та спеціалістів для продуктивної співпраці. Наразі можна знайти невелику кількість таких центрів що спеціалізується саме на дослідження пам’яток архітектурно-містобудівної спадщини, зруйнованих та пошкоджених внаслідок воєнних дій.

Центр інженерних інновацій університету Ліма (Перу) – це «живий» центр інновацій, який сприятиме співпраці, обміну знаннями та міждисциплінарному мисленню серед студентів, місцевої промисловості та інших регіональних установ. Щоб досягти цього, команда розробила соціальну систему відкритих терас, багаторівневих атріумів і зон співпраці, які слугують центром, заохочуючи відвідувачів переміщатись будівлею різними маршрутами.. П’ятиповерховий комплекс складається з ряду приміщень для спільної роботи, класних кімнат і центру підприємництва, який включає майданчики для презентацій, аспірантські та студентські семінари, багатофункціональну аудиторію та гнучкі робочі зони для компаній, що знаходяться в резиденції.

У висновку можна зазначити, що спорудження центрів дослідження пам’яток архітектурної спадщини наразі є надзвичайно актуальним та необхідним. Успішні приклади функціонування схожих центрів надають загальне розуміння проблематики подібних установ. Також на їх основі необхідно розробити більш детально принципи архітектурно-планувальної організації та функціонування центрів дослідження пам’яток архітектурної спадщини в Україні.

УДК 69.059.5:69.009.182.2(043.2)

М. Ю. Коваль,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail: koval_my-2023@knuba.edu.ua,
наук. керівник: канд. арх., доц. М. В. Гарбар
E-mail: garbar.mv@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-2755-7752
Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ ДЛЯ ВЕТЕРЕАНІВ ТА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Планування організації архітектурного середовища реабілітаційних центрів включає в себе ряд принципів та методів, спрямованих на створення комфортного та ефективного середовища для їхнього відновлення та підтримки, а саме:

- Інклюзивність та доступність: забезпечення доступності будівель та інфраструктури для людей з обмеженими можливостями, включаючи розробку широких дверей, пандусів, ліфтів та інших зручностей.
- Функціональність: розробка просторів, що відповідають потребам ветеранів та військовослужбовців, включаючи лікувальні кабінети, тренажерні зали, зони для психологічної підтримки та інші.
- Ергономіка: використання ергономічних рішень просторів та розміщенні меблів для зручності та безпеки користувачів.
- Природне освітлення та вентиляція: максимальне використання природного світла та повітря для створення здорового та енергозберігаючого середовища.
- Психологічна підтримка: створення просторів для спілкування, відпочинку та психологічної підтримки, таких як внутрішні сади, зони медитації та тихих куточків.
- Безпека: забезпечення безпеки користувачів шляхом встановлення систем пожежної безпеки, екстрених виходів та інших заходів.
- Соціальна інтеграція: створення умов для соціальної взаємодії та інтеграції, культурних заходів та програм взаємодії.

Ці принципи і методи спрямовані на створення середовища, яке сприяє фізичному, психологічному та соціальному відновленню ветеранів та військовослужбовців.

Наукове видання

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ФОРМУВАННЯ РОЗВИТКУ ДИЗАЙНУ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА: ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ АРХІТЕКТУРНОГО МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ

Матеріали

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА
У СПІВПРАЦІ З
КАФЕДРОЮ МІСЬКОГО ДИЗАЙНУ ТА ПЛАНУВАННЯ ТЕХНІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ДАРМШТАДТА

16 квітня 2024 року

м. Київ